

Секція 1. Обліково-аналітичні системи: ресурс підтримки економічної безпеки підприємництва

Гребенікова О. В.¹, Денисова Т. В.²

¹ канд. екон. наук, доц., доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна

² канд. техн. наук, доцент кафедри вищої математики та економіко-математичних методів, Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИХ МЕХАНІЗМІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ І ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Актуальність розробки стратегій обліково-фінансових механізмів в умовах глобальних викликів і цифровізації економіки зумовлена необхідністю адаптації фінансових процесів до нових реалій. В умовах швидких змін у глобальному середовищі та технологічних трансформацій, традиційні методи обліку та фінансування стають менш ефективними. Цифровізація економіки вимагає інтеграції нових технологій для забезпечення прозорості, точності та оперативності фінансових операцій. Вибір стратегій суб'єктів господарювання має бути спрямований на забезпечення не лише фінансової стабільності, але й соціальної відповідальності й сталого розвитку. У цьому контексті особлива увага приділяється розробці нових механізмів, що дадуть можливість підвищити стійкість економічних систем і забезпечити їх сталий розвиток в умовах нестабільності.

Формування стратегій обліково-фінансових механізмів підприємств є предметом досліджень багатьох науковців. Серед них можна виділити таких авторів, як Хрущ Н. А., Лісова А. В. [1], Воронкова Т. Є., Біляк А. С. [2], Харинovich-Яворська Д. О. [3], Правдюк Н. Л., Лепетан І. М., Бурко К. В. [4], Зачосова Н., Куценко Д., Коваль О. [5] та інших. Водночас окремі аспекти, пов'язані з розробкою стратегій обліково-фінансових механізмів у контексті глобальних викликів і цифровізації економіки, залишаються невирішеними.

Стратегії обліково-фінансових механізмів – це планові кроки та напрямки діяльності, які використовуються в обліку та фінансах для досягнення фінансових цілей підприємства. Вони визначають основну спрямованість і конкретні дії, які необхідно здійснити для забезпечення ефективного управління фінансами та досягнення стабільного фінансового стану, включають в себе розробку фінансових стратегій, бюджетування, контроль фінансових показників, управління ризиками, аналіз і планування фінансових потоків.

Розробка стратегії обліково-фінансових механізмів в умовах глобальних соціально-економічних змін і цифровізації є важливим етапом у плануванні фінансової діяльності підприємства, оскільки в періоди кризи, нестабільності та змін на ринку, підприємствам необхідно швидко адаптуватися та вживати

ефективні заходи задля забезпечення своєї фінансової стійкості й збереження конкурентоспроможності. Цей процес передбачає визначення мети, основних принципів та напрямків дії, що сприятимуть досягненню фінансових цілей підприємства, ідентифікацію можливих ризиків і їх нівелювання.

Процес розробки стратегії обліково-фінансових механізмів суб'єктів господарювання в умовах турбулентності потребує комплексного підходу, який враховує зміни в економіко-політичній сфері, інноваційний розвиток, цифровізацію та інші фактори. Адаптивність, відповідальність і інноваційна взаємодія важливі для досягнення успіху в такому середовищі.

На основі аналізу літератури [1-5] авторами було сформовано етапи розробки стратегій обліково-фінансових механізмів:

Визначення мети. Першим кроком у розробці стратегії є чітке визначення фінансової мети підприємства. Це може бути збільшення рентабельності, зниження витрат, покращення ліквідності або досягнення інших фінансових показників. Важливо, щоб мета була конкретною, вимірюваною та реалістичною.

Аналіз зовнішнього середовища. Розробка стратегії повинна враховувати зовнішні фактори, що впливають на фінансову діяльність підприємства. Це можуть бути економічні тенденції, законодавчі зміни, конкурентна ситуація на ринку, зміни у споживчих уподобаннях тощо. Аналіз зовнішнього середовища допомагає виявити можливості та загрози, які слід враховувати у стратегії.

Аналіз внутрішнього середовища. Розробка стратегії також потребує аналізу внутрішніх факторів підприємства, таких як фінансовий стан, ресурси, кадровий потенціал, операційні процеси тощо. Виявлення сильних та слабких сторін допомагає визначити, на що підприємство може покладатися для досягнення своїх фінансових цілей і які аспекти необхідно вдосконалити.

Визначення стратегічних напрямків. На основі аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища визначають стратегічні напрямки, які підприємство буде розвивати для досягнення своєї фінансової мети. Це можуть бути такі напрямки, як розширення ринків, вдосконалення ефективності операцій, удосконалення системи управління ризиками тощо. Важливо, щоб стратегічні напрямки були спрямовані на вирішення виявлених проблем і максимально використовували потенціал підприємства.

Визначення дієвих механізмів. На цьому етапі розробки стратегії здійснюється визначення дієвих механізмів, які будуть використовуватися для реалізації стратегічних напрямків. Це можуть бути фінансові інструменти, методи контролю, системи звітності й аналізу, процедури бюджетування тощо. Елементи механізму повинні працювати злагоджено і бути спрямованими на досягнення фінансових цілей підприємства.

Реалізація стратегії. Після розробки стратегії обліково-фінансових механізмів настає етап її реалізації. Це включає планування та організацію ресурсів, виконання запланованих заходів і процедур, а також здійснення контролю за їхнім виконанням. Важливо мати чіткий план дій, розподілити

обов'язки та забезпечити координацію між відповідними відділами та підрозділами підприємства.

Комунікація та залучення персоналу. Успішна реалізація стратегії обліково-фінансових механізмів вимагає ефективної комунікації з усіма зацікавленими сторонами, включаючи керівництво, персонал та зовнішніх партнерів. Працівники повинні бути ознайомлені зі стратегією, своєю роллю в її реалізації та мати можливість внести свій вклад. Комунікація повинна бути відкритою, зрозумілою та постійною, щоб забезпечити згуртованість та співпрацю всіх працівників.

Таким чином, глобальні виклики та цифровізація економіки мають вагомий вплив на формування стратегій обліково-фінансових механізмів. Турбулентність середовища спричиняє нестабільність і ризики, що вимагає гнучкості, інновацій та стратегічного підходу до створення цих механізмів. Пріоритети економіки знань і цифрової трансформації стають визначальними чинниками у розробці стратегій розвитку обліково-фінансових інструментів. Ефективно сформована стратегія здатна відповісти на глобальні виклики, зміцнити фінансову стійкість, стимулювати інновації та забезпечити конкурентоспроможність бізнесу й суспільства загалом.

Перелік використаної літератури

1. Хрущ Н. А. Механізм формування та реалізація фінансової стратегії в системі управління підприємством / Н. А. Хрущ, А. В. Лісова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. – 2014. – Вип. 5(2). – С. 140–142.

2. Воронкова Т. Є. Фінансова стратегія в системі управління підприємством. / Т. Є. Воронкова, А. С. Біляк. // Ефективна економіка. – 2017. – № 11. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5910>

3. Харинович-Яворська Д. О. Особливості організації стратегічного управлінського обліку в умовах структурних змін / Д. О. Харинович-Яворська, С. В. Положухно // Ефективна економіка. – 2018. – №2. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/52.pdf

4. Правдюк Н. Л. Тактичний та стратегічний менеджмент підприємств: обліковий аспект: монографія / Н. Л. Правдюк, І. М. Лепетан, К. В. Бурко. – Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю.В. – 2020. – 448 с

5. Зачосова Н. Strategy and mechanism of enterprises financial and economic security management in the conditions of war, industry 4.0 and bani world. / Н. Зачосова, Д. Куценко, О. Коваль. // Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. – 2022. – 4(45). – Р. 223–233. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3819/3628>